

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

PS-I.431.5.7.2015.MO

**Pan
Waldemar Jerzy Pstrzoch
Dyrektor
Domu Dziecka
w Pawłówce**

Na podstawie art. 122 i 122a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332), zwanej dalej ustawą, pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku:

- 1) Katarzyna Kuprianowicz-Spirydonow – główny specjalista (leg. sł. nr 11/2015),
- 2) Małgorzata Osipowicz – główny specjalista (leg. sł. nr 33/2011),

na podstawie upoważnienia do kontroli nr 1/2015, znak PS.I.431.5.7.2015.MO, z dnia 27 kwietnia 2015 r. wydanego z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Andrzeja Kozłowskiego, Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego, w dniach 7-8 maja 2015 r. przeprowadzili w Domu Dziecka w Pawłówce, Nowa Pawłówka 1, 16-427 Przerośl, kontrolę działalności placówki opiekuńczo-wychowawczej, w okresie od 1 stycznia 2014r. do dnia kontroli.

Kontrolujący wpisali się do książki kontroli pod poz. 44.

Wyjaśnień w toku kontroli udzielał p. Waldemar Jerzy Pstrzoch, Dyrektor Domu Dziecka w Pawłówce.

Dom Dziecka w Pawłówce jest prowadzony przez Powiat Suwalski na podstawie decyzji Wojewody Podlaskiego z dnia 2 listopada 2010 r., znak PS-V.KL.90145-7.2010 oraz z dnia 3 stycznia 2012 r., znak PS-I.9423.2.2012, wydanej w związku ze zmianą przepisów od 1 stycznia 2012 r. Jest to placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego, w której można umieścić, w tym samym czasie, łącznie nie więcej niż 30 dzieci.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały:

- 1) Uchwała Nr XXIII/141/13 Rady Powiatu w Suwałkach z dnia 21 lutego 2013 r. w sprawie Statutu Domu Dziecka w Pawłówce,
- 2) Uchwała Nr XCIII/229/13 Zarządu Powiatu w Suwałkach z dnia 4 kwietnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Domu Dziecka w Pawłówce.

Wyżej wymienione akty prawne zostały wydane m.in. na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135). Jednak zarówno statut jak i regulamin organizacyjny zawierają zapisy niezgodne z ww. ustawą, np. uwzględniono w nich nadzór pedagogiczny, którego wojewoda nie sprawuje w placówkach opiekuńczo-wychowawczych od 2012 r. Ponadto w regulaminie organizacyjnym stosowane jest nazewnictwo (indywidualny plan pomocy dziecku, ośrodek adopcyjno-opiekuńczy, rodziny przyjaźnione) niewynikające z obowiązujących przepisów prawa w zakresie wspierania rodziny.

Akta kontroli str. 41-66

W placówce, zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), prowadzona jest księga ewidencji, w której w dniu kontroli figurowało 30 dzieci. Księga ewidencji nie zawierała w dwóch przypadkach aktualnych adresów zamieszkania opiekunów prawnych dzieci, o których mowa w § 17 ust. 5 pkt 4 ww. rozporządzenia. W dniu kontroli wpisy zostały uzupełnione. Ustalono, że na dzień kontroli w placówce umieszczono 30 dzieci w wieku od 5 lat do 19 lat. Jedno dziecko poniżej 7 roku życia, zostało umieszczone wraz ze starszym rodzeństwem, zgodnie z art. 95 ust. 2 ww. ustawy.

Akta kontroli str. 232-234

Dzieci przebywają w placówce na podstawie skierowań powiatu, wydanych zgodnie z postanowieniami sądu o umieszczeniu w instytucjonalnej pieczy zastępczej, do których dołączone są m. in. odpis aktu urodzenia dziecka, orzeczenie sądu o umieszczeniu w placówce, dokumentacja o stanie zdrowia dziecka, dokumenty szkolne.

W placówce przebywa 8 dzieci pochodzących z powiatu suwalskiego, pozostałe dzieci pochodzą z innych powiatów, tj.: grajewskiego – 2 dzieci, kolneńskiego – 2 dzieci, augustowskiego – 2 dzieci, nakielskiego – 4 dzieci, tarnowskiego – 2 dzieci, zielonogórskiego – 2 dzieci, pilskiego - 2 dzieci, węgorzewskiego – 3 dzieci, piskiego - 3 dzieci.

W 2015 r. do placówki przyjęto 4 dzieci (z powiatu nakielskiego), w 2014 r. nie przyjęto żadnego dziecka.

Akta kontroli str.207-208

W dniu kontroli w placówce obecnych było 18 dzieci, 10 dzieci przebywało w internatach i bursach, 2 - w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych.

W placówce obowiązują zasady przyjmowania dzieci do placówki, z których wynika, że dzieci z terenu powiatu suwalskiego dowożone są do placówki w obecności kuratora sądowego, pracownika socjalnego MOPS lub GOPS, a także jeśli jest to możliwe również rodzica dziecka. W przypadku dzieci przyjmowanych z innych powiatów dowożone są one przez pracowników PCPR-ów, z terenu którego dziecko pochodzi lub opiekunów.

Akta kontroli str. 242

W wyniku sprawdzenia dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje osób zatrudnionych w Domu Dziecka w Pawłowie ustalono, że dyrektor oraz osoby pracujące z dziećmi, na dzień kontroli, posiadali kwalifikacje określone w art. 97 i art. 98 ww. ustawy. W teczkach akt osobowych pracowników merytorycznych zatrudnionych w placówce znajdują oświadczenia, o których mowa w art. 97 ust. 3 pkt 3-6 oraz w art. 98 ust. 3 ww. ustawy.

Akta kontroli str. 210-216

W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że placówka funkcjonuje w budynku, który spełnia warunki określone w § 18 ust. 3 ww. rozporządzenia z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720). Jednak zdaniem kontrolujących pomieszczenia, z których korzystają dzieci wymagają odnowienia, w tym łazienki oraz pokoje mieszkalne (zniszczone są drzwi do toalet, meble wymagają naprawy, w tym szafy ubraniowe z drzwiami przesuwными, ściany wymagają malowania).

W trakcie kontroli ustalono, że Dom Dziecka realizuje zadania, określone w art. 93 ust. 4 ww. ustawy i § 18 ust. 1 ww. rozporządzenia. Placówka zapewnia dzieciom całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja ich niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, edukacyjne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne.

Akta kontroli str. 238-240

Podczas prowadzenia czynności kontrolnych przeanalizowano grafik pracy osób pracujących z dziećmi w dniach 7 i 8 maja 2015 r. Stwierdzono, że opieka nad dziećmi przebywającymi w placówce, w czasie zajęć opiekuńczych i wychowawczych oraz w godzinach nocnych, jest sprawowana zgodnie z § 10 ust. 2 i § 11 ust. 2 ww. rozporządzenia. Na podstawie § 12 rozporządzenia opieka w godzinach nocnych sprawowana jest w sposób zapewniający bieżący i stały nadzór nad dziećmi (§ 12 ust. 1). Osoby pracujące z dzieckiem, sprawujące opiekę w godzinach nocnych, co najmniej trzykrotnie w ciągu nocy przeprowadzają obchód (zgodnie z § 12 ust. 2), co ustalono na podstawie zeszytu pn. „Opieka w godzinach nocnych w Domu Dziecka w Pawłowie”.

Akta kontroli str. 87-98

W Domu Dziecka w Pawłowie zostały uregulowane zasady urlopowania dziecka w placówce zarządzeniem dyrektora DDz.I.0130-1/2013 z dnia 22 marca 2013 r.

Akta kontroli str. 15-20

Z wyjaśnień dyrektora wynika, że placówka podejmuje działania na rzecz powrotu dziecka do rodziny, które obejmują: rozpoznanie sytuacji rodzinnej, nawiązanie współpracy z asystentem lub pracownikiem socjalnym, podjęcie działań w celu nakłonienia rodziny do przyjęcia programu

naprawczego, monitorowanie działań podjętych przez rodziców poprzez stały kontakt z asystentem rodziny lub pracownikiem socjalnym, utrzymywanie kontaktu telefonicznego lub osobistego przez wychowawcę z placówki. Wychowawcy nawiązali współpracę z właściwymi ośrodkami pomocy społecznej poprzez wystosowanie pism z prośbą o wskazanie asystenta rodziny lub w przypadku jego braku pracownika socjalnego prowadzącego pracę z rodziną. W wyniku podjętych działań ustalono, że dwie rodziny objęte są opieką asystenta rodziny.

Placówka umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi również na terenie placówki (rodzice mają możliwość przenocowania na terenie placówki).

Biorąc pod uwagę miejsca, z których pochodzą dzieci (16 dzieci pochodzi z innych województw), prowadzenie bezpośredniej pracy z rodziną nie jest możliwe.

Z wyjaśnień dyrektora placówki wynika, że w okresie objętym kontrolą żadne dziecko nie powróciło do rodziny naturalnej. W okresie kontroli z placówki odeszło 7 dzieci, w tym: 2 dzieci do rodziny zastępczej, 2 – do DPS, 1 - usamodzielniało się, 2 – przeniesiono do innej placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Akta kontroli str. 236-238, 210

W placówce zatrudniony jest pedagog, na umowę o pracę. Pedagog prowadzi zajęcia wyrównawcze z dziećmi, w miarę potrzeb oraz rewalidacyjne z 8 dzieci.

Placówka korzysta z usług psychologa, który zatrudniony był na umowę zlecenie na okres od 07.11.2014 r. do 31.12.2014 r. i od 05.01.2015 r. - 30.04.2015 r. Od dnia 1 maja 2015 r. Dom Dziecka w Pawłowie korzysta z usług firmy: „Terapia psychologiczna i terapia traum Ewa Wasilewska”. Ustalono zostały godziny przyjęć dzieci: w każdy piątek w godz. 16:00 - 20:00 na terenie placówki. Zakres świadczonych usług obejmuje: terapię indywidualną z wyznaczonymi przez dyrektora i Zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka dziećmi. W indywidualnej terapii psychologicznej uczestniczy 8 dzieci.

W czasie zajęć prowadzonych w placówce przez pedagoga i psychologa, pod ich opieką przebywa nie więcej niż 6 dzieci, zgodnie z § 10 ust. 3 ww. rozporządzenia.

Dzieciom prowadzony jest arkusz badań i obserwacji pedagogicznych, o którym mowa w § 17 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia.

Psycholog prowadzi arkusz badań i obserwacji tylko dzieciom uczestniczącym w terapii indywidualnej, co jest niezgodne z § 17 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia.

Dzieciom wymagającym udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga i psychologa, prowadzi się *karty udziału w zajęciach specjalistycznych* (karta działań podejmowanych na rzecz dziecka), o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia. Stwierdzono, że dokumentacja sporządzana przez psychologa jest nieczytelna i prowadzona niestarannie.

Akta kontroli str. 99-102, 206

Dzieci przebywające w Domu Dziecka w Pawłowie w okresie kontroli objęte były również działaniami terapeutycznymi poza placówką w formie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych i rewalidacyjnych prowadzonych przez: Szkołę Podstawową w Pawłowie (5 dzieci), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 w Suwałkach (2 dzieci), Zespół Placówek Edukacyjno-Wychowawczych w Gołdapi (6 dzieci), Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Suwałkach: psychoterapia – 2 dzieci, zajęcia socjoterapeutyczne (8 dzieci).

Akta kontroli str. 226

Placówka zapewnia dzieciom korzystanie ze świadczeń zdrowotnych. Każde dziecko objęte jest opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, a w miarę potrzeb również korzysta z opieki specjalistycznej, świadczonej przez poradnie specjalistyczne przy Uniwersyteckim Dziecięcym Szpitalu Klinicznym w Białymstoku i Szpitalu Wojewódzkim w Suwałkach.

Akta kontroli str. 226-228

W placówce obowiązuje *Regulamin wypłat kieszonkowego wychowankom Domu Dziecka w Pawłowie*, zgodnie z zarządzeniem DDz.I.0130-2012 z dnia 12 listopada 2012 r. dyrektora placówki.

Wysokość kieszonkowego uzależniona jest od wieku dziecka i ustalona jest na poziomie od 1% do 3% kwoty, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy. Z regulaminu wynika, że kwota kieszonkowego może być zwiększona do wysokości 8% ww. kwoty. Z przedstawionych list wypłat kieszonkowego wynika, że dzieci otrzymywały kwoty od 10 zł do 50 zł.

Akta kontroli str. 21-40

W placówce, zgodnie z § 16 ust. 1 ww. rozporządzenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej wychowawca kieruje procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci.

W trakcie kontroli szczegółowemu sprawdzeniu podlegała dokumentacja jednego dziecka przebywającego w Domu Dziecka w Pawłowie, przyjętego do placówki 23.09.2010 r.

Stwierdzono, że dziecko posiada zaktualizowaną diagnozę psychofizyczną z dn. 30.06.2013 r. i z dn. 28.09.2014 r., sporządzaną przez pedagoga.

Aktualizacje diagnozy zawierają elementy, o których mowa w § 14 rozporządzenia z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Sprawdzono plan pomocy dziecku sporządzony na okres od 01.06.2012 do 20.11.2012 r. oraz jego modyfikacje realizowane w okresie od 13.11.2013 r. do 19.05.2014 r., od 19.05.2014 r. do 12.11.2014 r. i od 12.11.2015 r. do 06.05.2015 r.

W planie pomocy dziecku został określony cel pracy z dzieckiem, jako jeden z czterech wymienionych w § 15 ust. 3 pkt 2 ww. rozporządzenia oraz określono działania krótkoterminowe i długoterminowe. Plan obejmuje takie sfery jak: sytuacja prawna i rodzinna dziecka; utrzymanie kontaktów z rodziną – potrzeby dziecka, środowisko, z którego pochodzi dziecko; potrzeby dziecka w sferze: opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej; potrzeby dziecka w relacjach społecznych i funkcjonowaniu w grupie i środowisku rówieśniczym; rozwój edukacyjny; wpływ sytuacji kryzysowej na jego rozwój i funkcjonowanie w placówce; wpływ sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie poza placówką, ocena efektów pracy z rodziną dziecka przeprowadzonej przez asystenta rodziny.

Stwierdzono, że plan jest modyfikowany co pół roku, z uwzględnieniem potrzeb dziecka, zgodnie z § 15 ust. 5 pkt. 1 ww. rozporządzenia.

W planie brak potwierdzenia uwzględnienia zdania dziecka przy opracowaniu planu, zgodnie z § 15 ust. 2 ww. rozporządzenia.

Dziecku prowadzono kartę pobytu, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia, arkusz badań i obserwacji pedagogicznych, o którym mowa w § 17 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia, oraz kartę udziału w zajęciach specjalistycznych (karta działań podejmowanych na rzecz dziecka) o którym mowa w § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia.

Stwierdzono, że psycholog nie prowadzi dziecku arkusza badań i obserwacji psychologicznych, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia.

Akta kontroli str. 103-204

Zgodnie z art. 135 ww. ustawy w placówce zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka ocenia sytuację umieszczonego w niej dziecka. W okresie objętym kontrolą zespół dokonywał oceny sytuacji wszystkich przebywających w placówce dzieci na posiedzeniach, które odbyły się 19-26.05.2014 r., 04-13.11.2014 r., 04.12.2014 r. W trakcie odbywały się zaplanowane w terminie 4-8.05.2015 r. posiedzenia.

Zgodnie z art. 137 ust. 1 pkt 5a ww. ustawy (zmiana wprowadzona z dniem 19.09.2014 r. ustawą z dnia 25.07.2014 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. z 2014 r., poz. 1188) w skład zespołu wchodzi rodzice dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych praw rodzicielskich. W toku kontroli stwierdzono, że do udziału w posiedzeniu po 19.09.2014 r. zaproszono rodziców.

Artykuł 138 ust. 2 ww. ustawy stanowi, że po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka zespół formułuje na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesyła go do sądu.

W toku kontroli stwierdzono, że placówka przesłała do sądów wnioski dotyczące wszystkich dzieci, których sytuacja była omawiana na posiedzeniach, tj.: 30 dzieci - w maju 2014 r., 27 dzieci - w listopadzie 2014 r., 2 dzieci - w grudniu 2014 r.

Akta kontroli str. 216-218

Dyrektor nie zgłaszał do ośrodka adopcyjnego informacji o dzieciach przebywających w placówce z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających, zgodnie z art. 100 ust. 4 ww. ustawy – w okresie objętym kontrolą nie występowały przesłanki uzasadniające podejmowanie ww. działań.

Akta kontroli str. 230

Wykonywanie zadań przez Dom Dziecka w Pawłówce w zakresie działalności placówki w okresie od 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły:

- 1) niedostosowania Statutu Domu Dziecka w Pawłówce i Regulaminu Organizacyjnego Domu Dziecka w Pawłówce do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
- 2) w planie pomocy dziecku – brak potwierdzenia uwzględnienia zdania dziecka przy jego opracowywaniu,
- 3) nieprowadzenia arkusza badań i obserwacji psychologicznych.

Ponadto stwierdzono uchybienia, które dotyczyły:

- 1) niezapewnienia dzieciom łazienek i pokoi mieszkalnych, umożliwiających korzystanie z nich zgodnie z zasadami higieny i bezpieczeństwa,
- 2) niestaranego prowadzenie dokumentacji przez psychologa.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest w Dyrektor Domu Dziecka w Pawłówce.

Mając na uwadze powyższe zaleca się:

1. Podjęcie działań zmierzających do opracowania statutu i regulaminu Domu Dziecka w Pawłówce, zgodnie z aktualnym stanem prawnym.
2. Opracowanie planu pomocy dziecku zgodnie z § 15 ww. rozporządzenia.
3. Prowadzenie dla każdego dziecka arkusza badań i obserwacji psychologicznych, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia.
4. Zapewnienie dzieciom warunków pobytu w placówce, zgodnie z zasadami higieny i bezpieczeństwa.
5. Prowadzenie dokumentacji z należytą starannością.

Na podstawie art. 197 d ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dyrektor Domu Dziecka w Pawłówce może zgłosić do Wojewody Podlaskiego zastrzeżenia, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa, należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o sposobie i terminie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

/-/

Katarzyna Mularz
Z-ca Dyrektora Wydziału
Polityki Społecznej

Do wiadomości:
Starosta Suwalski